USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Jany Brothánkové a soudkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudce JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobce: **I. I.**, zastoupen JUDr. Anitou Pešulovou, advokátkou se sídlem Klimentská 36, 120 00 Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, Odbor azylové a migrační politiky,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 5. 2017, č. j. OAM-916/ZA-ZA11-ZA16-2016, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 10. 1. 2018, č. j. 1 Az 58/2017 – 44,

takto:

I. Kasační stížnost žalobce **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovené zástupkyni žalobce JUDr. Anitě Pešulové, advokátce, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši **3 400 Kč**, která je splatná do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení z účtu Nejvyššího správního soudu.

Odůvodnění:

I. Průběh řízení

[1] Žalobce podal dne 22. 10. 2016 žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice. Je státním příslušníkem Ukrajiny, naposledy zde pobýval v obci Černovci v Černovické oblasti. V České republice měl v minulosti od roku 1992 do května 2016 trvalý pobyt, který mu byl zrušen, neboť od začátku roku 2013 do konce roku 2014 pobýval v Rusku. V zemi původu se obává výslechu a mučení ze strany zpravodajské služby SBU. Ta by chtěla získat informace o jeho bratrovi, který se účastní vojenského konfliktu na východě země na straně proruských separatistů. Žalobce se nemá kam vrátit, od dětství na Ukrajině nebyl, neumí ukrajinsky a jelikož je ruské národnosti, obává se též protiruských postojů ukrajinského obyvatelstva. Měl by tedy také problém najít si práci a cokoliv zařídit.

[2] Žalovaný o žádosti žalobce rozhodl rozhodnutím ze dne 19. 5. 2017, č. j. OAM-916/ZA-ZA11-ZA16-2016 (dále jen „napadené rozhodnutí“) tak, že se mezinárodní ochrana žalobci podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje. Žalobce napadl citované rozhodnutí žalobou u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), přičemž namítal, že žalovaný nijak nereflektoval, že žalobce patří k sociální skupině rusky hovořícího obyvatelstva, nepokusil se tuto skupinu nijak vymezit a nezjistil, jak je okolím vnímána. Ruskojazyční obyvatelé přitom mají špatné vztahy s většinovým obyvatelstvem a mají problém zapojit se do běžného života. Žalovaný se dále nijak nevypořádal s tím, že na území Ukrajiny nadále dochází ke svévolnému věznění a mizení osob podezřelých z terorismu či separatismu, proti němuž policie není schopná účinně zasáhnout. Nevzal v potaz ani protiukrajinské postoje jeho bratra a vycházel též z neaktuálních zpráv.

[3] Městský soud žalobu rozsudkem ze dne 10. 1. 2018, č. j. 1 Az 58/2017 – 44, (dále jen „napadený rozsudek“), jako nedůvodnou zamítl. Důvody pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu v případě žalobce neshledal. Zprávy, které jsou obsahem správního spisu, vyhotovené uznávanými institucemi, neobsahují žádnou zmínku o diskriminaci ruských občanů. Podle zákona o azylu nejsou k udělení mezinárodní ochrany relevantní ani aktivity bratra žalobce jako příslušníka separatistické armády v Doněcké oblasti, který bojuje proti ukrajinské armádě.

[4] Nejsou naplněny ani podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a a 14b zákona o azylu. Městský soud souhlasil s žalovaným, který na základě shromážděných informací nedošel k závěru, že by žalobci po jeho návratu na Ukrajinu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy – mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání kvůli jeho ruskému původu. V případě problémů má žalobce možnost obrátit se s žádostí o pomoc na příslušné státní orgány své vlasti nebo přesídlit do jiné části země. K obavám žalobce z ukrajinské SBU kvůli aktivitám jeho bratra v separatistické armádě na Donbasu, městský soud uvedl, že žalobce nebyl nikdy kontaktován SBU, nemá žádné poznatky o tom, že by se o jeho osobu SBU zajímala. Sám žalobce uvedl, že ve svém okolí nezná nikoho, kdo by násilně zmizel nebo by byl zadržen v souvislosti s aktivitami svých příbuzných v řadách separatistů.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[5] Žalobce („stěžovatel“) napadl rozsudek městského soudu kasační stížností. Přijatelnost kasační stížnosti shledává v tom, že napadené rozhodnutí městského soudu je zatíženo vadou spočívající v nesprávném a nedostatečném zjištění skutkového stavu a nedostatečném posouzení možných důvodů pro udělení doplňkové ochrany.

[6] Stěžovatel je přesvědčen, že městský soud se nedostatečně vypořádal s tím, že stěžovatel patří k sociální skupině rusky hovořícího obyvatelstva Ukrajiny, přičemž v žalobě odkázal na konkrétní zprávy, podle nichž kyjevská vláda fakticky trestá rusky hovořící civilisty. Žalovaný oproti tomu vycházel ze zastaralých a všeobecných zpráv z roku 2015. Městský soud se též dostatečně nevěnoval působení SBU a možnosti domáhat se ochrany v případě nezákonných postupů či neoprávněných metod, které používají k

zastrašování obyvatelstva. Možnost domáhat se ochrany přitom obyvatelům není dostupná.

[7] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti hodnotí kasační stížnost jako nepřijatelnou. Stěžovatel uvádí pouze obecné důvody, které již byly vyvráceny. Z informací, které žalovaný shromáždil, nevyplývá, že by se ukrajinské státní orgány dopouštěly diskriminace ruské menšiny nebo jí jinak perzekuovaly a není zaznamenáno takové nezákonné jednání SBU. Stěžovatel ani ve správním řízení žádné dokumenty potvrzující diskriminaci ruského obyvatelstva nepředložil ani na ně neodkazoval. Informace ve spise jsou aktuální, například „Výroční zpráva organizace Freedom House Svoboda ve světě 2017 – Ukrajina z ledna 2017“ rozhodně není zastaralá. Podle těchto podkladů, se snaží ukrajinské státní orgány dělat vše pro eliminaci potenciální diskriminace etnických skupin v ukrajinské společnosti včetně ruské menšiny. Žalovaný rovněž považuje za účelové a liché tvrzení stěžovatele, že v předcházejícím řízení nezjistil skutečný stav věci, pokud sám stěžovatel neuvedl skutečnosti či důkazy, které svědčí jeho tvrzením.

III. Posouzení kasační stížnosti

[8] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je nepřijatelná. Podle § 104a odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), nemusí být usnesení o odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost odůvodněno. Přestože by v tomto případě bylo namístě kasační stížnost odmítnout bez odůvodnění, Nejvyšší správní soud nad rámec zákonného požadavku stručné odůvodnění svého usnesení připojuje.

[9] Podle § 104a s. ř. s. Nejvyšší správní soud kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany odmítne pro nepřijatelnost, jestliže svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele; k tomu, kdy je kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany přijatelná, existuje početná a ustálená judikatura tohoto soudu. Například v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, Nejvyšší správní soud uvedl: *O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v následujících typových případech: 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu. 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu. 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně. 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu. b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především*

procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti. Stěžovatel má za to, že kasační stížnost je přijatelná, jelikož žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav a nedostatečně posoudil důvody pro udělení doplňkové ochrany. Nejvyšší správní soud toto přesvědčení nesdílí a neshledal ani jiný důvod přijatelnosti kasační stížnosti.

[10] Kasační argumentace spočívá v tvrzení, že žalovaný a poté i městský soud se nedostatečně zabývali situací ruskojazyčného obyvatelstva na Ukrajině, činností SBU a možností domoci se ochrany proti jeho činnosti a zároveň vycházeli z obecných a zastaralých zpráv o zemi původu.

[11] Žalovaný se situací ruské menšiny na Ukrajině zevrubně zabýval na str. 4 napadeného rozhodnutí, přičemž vycházel ze zpráv „Freedom House Svoboda ve světě 2017 – Ukrajina“ z ledna 2017 a zprávy nevládní organizace Equal Rights Trust ze srpna roku 2015. Z těchto zpráv vyplývá, že ukrajinské orgány aktivně pracují na eliminaci případné diskriminace národnostních menšin. Neexistují žádné důkazy, že by v důsledku ozbrojeného konfliktu existovaly na Ukrajině rozšířené protiruské nálady. Může docházet k ojedinělým případům porušení práv občanů z důvodu jejich ruské identity, avšak na většině území jsou konflikty mezi řadovými občany z těchto důvodů velmi vzácné nebo k nim vůbec nedochází. Obsah napadeného rozhodnutí včetně použitých zpráv přezkoumal městský soud na str. 4 napadeného rozsudku a taktéž konstatoval, že obavy stěžovatele z diskriminace kvůli jeho ruskému původu jsou nepodložené a spekulativní. Proti těmto závěrům stěžovatel (který na Ukrajině naposledy pobýval v roce 1992) v kasační stížnosti brojí prostým nesouhlasem a obecnou námitkou nedostatků skutkových zjištění, aniž by však konkrétně uvedl, v čem měl žalovaný pochybit a které podstatné skutečnosti měl pominout.

[12] K obavám stěžovatele z činnosti zpravodajské služby SBU se žalovaný vyjádřil na str. 5 napadeného rozhodnutí. Vycházel ze skutečnosti, že ani stěžovatel sám nemá žádné konkrétní poznatky o tom, že by se o jeho osobu SBU zajímala nebo měla zajímat. Jde o neověřené informace, které má pouze z doslechu. Závěry o možném postihu za protiukrajinské postoje nebo možnosti zatčení za separatistickou činnost jeho bratra jsou opět pouze subjektivní a nepodložené dojmy stěžovatele. Ukrajina zaručuje svobodu slova a politického projevu. Pokud by byl stěžovatel po návratu na Ukrajinu skutečně předvolán k výslechu a měl by výhrady proti praktikám SBU, mohl by se obrátit se stížností na příslušné ukrajinské orgány, jak uvádí zpráva Ministerstva zahraničních věcí ČR. Dle zpráv Úřadu Vysokého komisaře OSN pro lidská práva mělo údajně dojít v několika případech k držení osob v samovazbách nebo násilnému zmizení, nejedná se však o běžnou a obecnou praxi. Městský soud konstatoval, že žalovaný skutkový stav zjistil dostatečně a použil aktuální a relevantní informace o zemi původu. Proti těmto zjištěním brojí stěžovatel opět pouze obecnou námitkou nedostatků ve zjištění skutkového stavu a zpochybňuje, že by se mohl domáhat ochrany. Ani zde neuvádí žádné konkrétní skutečnosti zpochybňující zjištění žalovaného.

[13] V žalobě stěžovatel odkazoval na Informaci Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky ze dne 15. ledna 2015, Zprávu Vysokého komisaře OSN pro lidská práva o stavu lidských práv na Ukrajině z roku 2015 a blíže neurčenou zprávu Amnesty

International 2014/15. Žalovanému i městskému soudu zároveň v kasační stížnosti vyčítá, že vycházeli z obecných a neaktuálních zpráv o zemi původu.

[14] Žalovaný přitom vycházel z novějších zpráv, než jsou ty, na které stěžovatel v žalobě odkazoval. Žalovaný napadené rozhodnutí opřel o zprávu Úřadu Vysokého komisaře OSN pro lidská práva o stavu lidských práv na Ukrajině z 9. prosince 2016 (tedy obdobnou zprávu, na níž odkazuje stěžovatel, pouze o 2 roky novější), a mimoto o informace Ministerstva zahraničních věcí z roku 2016, výroční zprávu Human Rights Watch k situaci na Ukrajině z 31. ledna 2017, zprávu Freedom House Svoboda ve světě 2017 – Ukrajina z ledna 2017, a přímo k tématu diskriminace obyvatel ruského původu vycházel žalovaný ze zprávy organizace Equal Rights Trust ze srpna 2015. Tvrzení stěžovatele, že na Ukrajině dochází k diskriminaci ruskojazyčné menšiny a svévolnému omezování svobody a mučení jednotlivců ze strany SBU, nemají oporu ve výše uvedených zprávách o zemi původu, které jsou navíc všechny aktuálnější než zprávy, jejichž obsahu se, a to opět pouze v obecné rovině, dovolává stěžovatel.

[15] Napadené rozhodnutí tedy vychází z relevantních podkladů a neobsahuje ani jiné vady, k nimž je soud povinen přihlížet z úřední povinnosti. Napadený rozsudek městského soudu odpovídá požadavkům judikatury Nejvyššího správního soudu na jeho přezkoumatelnost (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 – 75, nebo ze dne 13. 6. 2007, č. j. 5 Afs 115/2006 – 91) a Nejvyšší správní soud v něm neshledal žádné pochybení, tím méně pochybení zásadní, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. Kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, soud ji proto odmítl jako nepřijatelnou ve smyslu § 104a s. ř. s.

[16] O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s ustanovením § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s, podle něhož nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.
[17] Usnesením městského soudu ze dne 21. 7. 2017, č. j. 1 Az 58/2017 – 21, byla stěžovateli ustanovena zástupkyní JUDr. Anita Pešulová, advokátka se sídlem Klimentská 36, 120 00 Praha 1. Zástupkyni, která byla stěžovateli ustanovena soudem, náleží mimosmluvní odměna a hotové výdaje, které v tomto případě platí stát (§ 35 odst. 9 s. ř. s.). Zástupkyni náleží odměna za jeden úkon právní služby, a to podání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů]. Za jeden úkon právní služby náleží odměna ve výši 3 100 Kč podle § 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5 advokátního tarifu a dále 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Částka v celkové výši 3 400 Kč bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů ode dne právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. července 2018

Mgr. Jana Brothánková
předsedkyně senátu